

Bésame mucho

Không biết tác giả

Gần hai tuần nay thời tiết ở Đức trở nên oi bức đến ngạt thở, có ngày hàn thử biểu leo lên ngót ngét 40°C. Hôm kia, sau một ngày nắng gắt, về chiều, trời bỗng kéo mây đen, sấm chớp ầm ầm ... Sao giống Sài gòn đến thế? Làm tôi chợt nhớ Sài gòn vô cùng ...

Sài gòn mùa này cũng nắng chang chang và về chiều, về đêm vẫn thường có những trận mưa như trút nước.

Tôi đang nhớ về Sài gòn một đêm vừa mưa, vừa gió ... cơn mưa rào miền Nam không những xoa dịu hơi nóng hầm hập suốt ngày, những luồng gió nhẹ luồn qua chấn song cửa đủ mang đến chút lành lạnh, khiến tôi nằm trong giường đã phải trùm chiếc chăn mỏng màu huyết dụ, có điểm những bông hoa trắng nhỏ li ti, Bố Mẹ mang theo từ hồi di cư vào Nam. Những đêm như thế, kéo chăn lên tới tận cổ, nằm đọc truyện hay nghe nhạc thì chắc không còn thú nào hơn ...

Hồi đó tôi đang tuổi mới lớn, đã biết chăm sóc diện mạo của mình, đã biết vui buồn vu vơ ... và cũng mới quen với anh T., một học sinh bên trường HNC. Thời ấy tôi có thói quen đêm đêm đón nghe chương trình "Tiếng nói Dạ Lan", tiếng nói của em gái hậu phương gửi các anh trai ngoài trận tuyến ... Tôi không phải là lính, thế mà tôi vẫn mê cái giọng Bắc ngọt ngào, dễ thương của Dạ Lan. Nhưng lý do chính khiến tôi thích nghe chương trình này, là những bài nhạc tình lồng trong những buổi phát thanh đó, nhất là những bài nhạc ngoại quốc. Chỉ riêng điệu nhạc chính dùng đệm nền "Walk don't run" do ban nhạc "The Venture" trình bày đã đủ làm tôi mê mẩn ... Rồi tôi còn nhớ thật rõ ràng, vào đêm Sài gòn có mưa, có gió đó tôi đã lần đầu tiên được nghe trong chương trình "Dạ Lan" bài nhạc ngoại quốc rất lạ: Bésame mucho ...

Vào cuối thập niên 60 những ban nhạc theo kiểu The Beatles: Một chàng gõ trống, ba, bốn chàng ôm đàn guitar điện gảy từng từng và lắc lư qua lại như có chút men rượu ... xuất hiện thế nắm rừng gập mưa ... Nào là "The Shadows" với bài "Apache", (Mà anh T. kể, bọn học sinh lớp anh đã ngổ ngáo đặt lời: "Kia xem ... Thầy Tổng đen ... treo toong teng ...", để ngạo Thầy Tổng giám thị có làn da ngăm ngăm và rất ư là nghiêm khắc). Còn ban nhạc "The Animals" được biết đến qua bài "The house of rising sun" ... Những bài "Yesterday", "Hey Jude" ... giới trẻ chúng tôi ai chả đã từng nghe?

Từ năm 1963 chiến trận bùng nổ khắp miền Nam, nhất là sau khi Mỹ đã đổ gần nửa triệu quân vào tham chiến ... Thế nhưng Sài gòn vẫn ăn chơi phè phỡn, vẫn tóc dài (con trai), váy ngắn (con gái) và không hề bị "Mỹ hóa" hoàn toàn, trái lại dân Sài gòn rất ... Tây! Con ông lớn, bà bé, những cậu ấm, tiểu thư con nhà giàu, trường giả, đua nhau theo học các trường theo chương trình Pháp, đất ề cổ: J. J. Rousseau, Marie Curie, Lasan Taberd, Couvent des oiseaux ... Và một ngày đẹp

giò, dạo phố Lê Lợi, thế nào cũng gặp những cặp choai choai dung dăng, dung dẻ với nhau, miệng bi bô:

Tous les garçons et les filles de mon âge
Se promènent dans la rue deux par deux
Tous les garçons et les filles de mon âge
Savent bien ce que c'est d'être heureux
Et les yeux dans les yeux
Et la main dans la main ...
(Tous les garçons et les filles - Françoise Hardy)

Từ những kiosks thâu băng nhạc trên đường Nguyễn Huệ vẫn văng vẳng tiếng hát của cô đầm tóc vàng Sylvie Vartan:

...La plus belle pour aller danser ...

Nên hồi đó, với tôi, trên đời này những bản tình ca chỉ có thể bằng tiếng Anh, Pháp và ... Việt Nam! Vẫn biết rằng còn có tiếng Tàu, tiếng Nhật ... và sau này, khi đi du học, tôi còn học thêm tiếng Đức nữa. Nhưng những thứ ngôn ngữ ấy làm sao có được những câu nhẹ nhàng, lãng mạn, trữ tình tựa như:

Trời ươm nắng cho mây hồng
Mây qua mau em nghiêng sầu
Còn mưa xuống như hôm nào em đến thăm ,
mây âm thầm mang gió lên.
Người ngồi đó trông mưa nguồn
Ôi yêu thương nghe đã buồn
Ngoài kia lá như vẫn xanh,
ngoài sông vắng nước dâng lên hồn muôn trùng.

(Mưa hồng - Trịnh công Sơn)

Thế mà bài "Bésame mucho" này bằng tiếng gì lạ hoắc, tôi không thể nào hiểu được lời nhạc! Nhưng điệu nhạc êm dịu, giọng ca của nữ ca sĩ tôi không biết tên thật ấm áp, thật truyền cảm và mang một thoáng buồn đã mê hoặc tôi. Tôi cảm nhận một chuyện tình si mê, đắm đuối, nhưng cũng có chia ly, tan tác ... Từ đấy tôi lắng nghe, mỗi khi bài hát được truyền đi trên đài phát thanh Sài gòn, nhưng tôi không nhớ được gì ngoài ... Bésame mucho! Mà ngay chỉ hai chữ đó tôi cũng chả biết nghĩa là gì nữa, vậy mà tôi vẫn rung động, vẫn thấy thích mỗi khi nghe bài nhạc ấy ...

Sau này khi qua sống bên Âu châu, tôi tìm hiểu, mới biết bài hát đó là tiếng Tây Ban Nha (Spain), một ngôn ngữ (cùng với tiếng Bồ Đào Nha/Portuguese) phổ biến trong khắp vùng Trung và Nam của châu Mỹ, từ Cuba, Mexico tới Argentina, Brazil ... nơi xuất phát những điệu vũ say mê, sôi động, nồng nhiệt: Tango, Samba, Rumba ... Và tôi đã biết: Bésame = kiss me, mucho = much; bésame mucho = kiss me much / kiss me a lot, cũng như tôi đã kiếm được lời cả bản nhạc

và tạm dịch qua tiếng Việt:

Besame, besame mucho como si fuera ésta noche la última vez	Hôn anh đi, hôn anh thật nồng nàn thể như đêm nay là lần cuối
---	---

Besame, besame mucho que tengo miedo a perderte perderte después (2x)	Hôn anh đi, hôn anh thật nồng nàn vì anh sợ sẽ phải mất em mất em mãi mãi (2x)
--	---

Quiero tenerte muy cerca mirarme en tus ojos verte junto a mi Piensa que tal vez mañana yo ya estaré lejos, muy lejos de ti	Hãy đến gần bên anh để anh thấy mình trong đôi mắt em để anh biết đang có em để anh nhận thức chỉ mai này thôi anh sẽ phải xa em xa em ngàn trùng
--	--

Besame, besame mucho como si fuera ésta noche la última vez	Hôn anh đi, hôn anh thật nồng nàn thể như đêm nay là lần cuối
---	---

Besame, besame mucho que tengo miedo a perderte perderte después (2x)	Hôn anh đi, hôn anh thật nồng nàn vì anh sợ sẽ phải mất em mất em mãi mãi (2x)
--	---

Hóa ra lời nhạc thật giản đơn, thật cô đọng như những câu thơ, như những nét chấm phá trong bức tranh thủy họa của Tàu. Nhưng chỉ vài câu rất đơn giản ấy đã đủ diễn tả hết sự si mê, đắm đuối, nỗi đau buồn chia ly trong cuộc tình ...

Có lẽ cái hay của bài Bésame mucho này trước hết chính là điệu boléro nhẹ nhàng, chậm chậm, nhưng thấm sâu vào tâm gan người nghe, gây ra một nỗi buồn man mác. Chẳng thế đa số những bài "nhạc vàng" của Việt Nam cũng hay xử dụng điệu nhạc này. Trong khi vũ nhạc điệu tango được coi như của Argentina, samba của Brazil, thì boléro đã được cải biến từ vũ nhạc điệu trova hồi cuối thế kỷ 19 và rất được ưa chuộng ở Cuba và sau này lan rộng sang Mexico.

Thứ đến có lẽ vì các tình tiết của bản nhạc đã phản ảnh phần nào tâm tư, mộng ước của chính tác giả, nữ nhạc sĩ và danh thủ đàn dương cầm người Mexico, Consuelo Velázquez: Bà vẫn được cho là bị long đong, lận đận trên tình trường. Năm 1941, lúc đó bà gần 25 tuổi (vì năm sinh của bà không chính xác, nên có tài liệu ghi tuổi của bà chênh lệch đến 10 tuổi), sau lần dự buổi nhạc cảnh (opera) Goyescas của soạn giả người Tây Ban Nha Enric Granados, bà đã có ngẫu hứng

và sáng tác bài Besame mucho. Trong lần phỏng vấn mấy năm trước khi bà mất vào năm 2005, bà đã tiết lộ: Tới thời điểm sáng tác bài nhạc đó, bà chưa từng hôn ai, ôm hôn thậm thiết người bà mong đợi vẫn chỉ là ước mơ thầm kín ...

Tài năng về âm nhạc của Consuelo Velázquez đã được ghi nhận rất sớm: Mới 7 tuổi bà đã biểu diễn đàn dương cầm trước công chúng. Khi 17 tuổi bà thành giáo sư âm nhạc và sau này bà là nhạc công (đàn dương cầm) trong ban nhạc cộng hưởng quốc gia của Mexico. Bà đã sáng tác nhiều nhạc phẩm được ưa chuộng như: No me pidas nunca, Pasiona, Déjame quererte, Que seas feliz, Yo no fui, Chatito, chachito ... Nhưng nhạc phẩm Bésame mucho đã đưa bà Velázquez lên đỉnh danh vọng.

Không thể kể hết các ca sĩ nổi tiếng đã trình bày nhạc phẩm Bésame mucho, hai videos dưới đây sẽ giới thiệu hai giọng hát tuyệt vời: Cesária Évora và Andrea Bocelli. Tôi đã chọn hai người này không chỉ vì họ là những ca sĩ thượng hạng, mà cả về cuộc đời rất đặc biệt của họ.

Bà Cesária Évora sinh năm 1941 (cùng năm bài Bésame mucho được sáng tác) ở Cap Vedes, một quần đảo phía bờ biển Tây của châu Phi, trong một "gia đình yêu âm nhạc", thân phụ của bà đàn vĩ cầm. Sau khi thân phụ mất sớm, bà đã vào ở trong một cô nhi viện, trước khi được một gia đình nhận về nuôi. Bà sinh sống bằng cách đi hát trong các nhà hàng, phòng trà ... Mãi tới khi 47 tuổi bà mới nhận được hợp đồng với một hãng đĩa nhạc. Nhưng chỉ một thời gian ngắn sau khi đĩa nhạc của bà phát hành, bà đã trở thành một ca sĩ nổi tiếng trên thế giới. Một điều đặc biệt khác: Bà không bao giờ mang giày, vớ khi lên trình diễn trên sân khấu, vì thế bà vẫn được mệnh danh là "Nữ hoàng chân đất"...

Click vào hình để xem video

Trường hợp đường tải chậm, video bị đứt quãng, hãy nhấn nút "ngưng - stop", chờ file tải xuống hết, mới nhấn nút "chạy - play", sẽ coi được liên tục.

Andrea Bocelli sinh năm 1958 tại Lajatico, miền Trung nước Ý. Bị bệnh bẩm sinh, mắt của Bocelli mờ dần và thành bị mù khi 12 tuổi. Cũng chính trong năm đó Bocelli đã đoạt giải nhất trong một kỳ thi tuyển ca nhạc với bài hát nổi tiếng "O sole mio - Mặt trời của tôi". Tuy bị mù, Bocelli sống rất lạc quan, nhưng không tiếp tục theo đuổi nghiệp cầm ca, mà theo học ngành Luật và trình luận án Tiến sĩ tại

Đại học Pisa. Sau một năm hành nghề luật sư, Bocelli theo học thanh nhạc với Luciano Bettarini. Mặc dù đã đoạt nhiều giải trong một số kỳ thi tuyển ca nhạc, nhưng phải mất 5, 6 năm Bocelli mới có được những thành quả đầu tiên, sau khi gặp và được Zuccherro và Casselli nâng đỡ. Bây giờ Bocelli được coi là ca sĩ tenor thành công nhất thế giới, với hơn 70 triệu đĩa nhạc đã bán được ...

Click vào hình để xem video

Nhạc phẩm Bésame mucho đã được dịch qua hơn 20 thứ tiếng. Nếu dịch sát nghĩa sang tiếng Anh sẽ là:

Kiss me, kiss me a lot,
As if tonight
were the last time

Kiss me, kiss me a lot,
For I'm scared to lose you,
to lose you afterwards

I want to feel you very close,
see myself in your eyes,
see you near me
Think that maybe tomorrow
I'll already be far,
very far away from you

Kiss me, kiss me a lot,
As if tonight
were the last time

Kiss me, kiss me a lot,
For I'm scared to lose you,
to lose you afterwards

Thế nhưng rất nhiều ca sĩ nổi tiếng, từ Frank Sinatra tới Elvis Presley, nhóm The Beatles ... đều hát lời dịch rất ... "Mỹ"!

...
Hold me my darling
and say that you'll always be mine

...
Love me forever
and make all my dreams come true

...

Dưới đây Bésame mucho kiểu Mỹ qua sự trình bày của tài tử Hollywood, gốc Ý,
Dean Martin:

Click vào hình để xem video

Besame besame mucho
Each time I cling to your kiss
I hear music divine
Besame besame mucho
Hold me my darling
and say that you'll always be mine

This joy is something new
my arms enfolding you,
never knew this thrill before
Whoever thought I'd be holding you close to me
whispering: It's you I adore
Dearest one if you should leave me
Each little dream would take wings
and my life would be through

Besame besame mucho
Love me forever
and make all my dreams come true

Besame besame mucho
Love me forever
and make all my dreams come true

Dịch như trên mất hết ý nghĩa của bản gốc, nhưng cũng có điểm hay, là đã nói về một khía cạnh khác của tình yêu: Đó là sự thủy chung, suốt đời có nhau, là "mộng đã thành", là chuyện tình "có hậu" !

Nhớ về Sài gòn ngày xưa, cũng là nhìn lại quãng đời đã qua: Tuổi mộng mơ đã xa ! Quá nửa đời người tôi đã biết ... yêu, đã vui nhiều, đã thao thức, đã ưu tư ... Hạnh phúc từng có trong tay, nhưng mất mát, đổ vỡ cũng đã chịu ! Nên bây giờ may mắn có được người "bạn đời" sánh bước, đi hết đoạn đường còn lại, tôi có những ước mong, thấy thích bản dịch kiểu ... Mỹ hơn. Và tôi muốn cất tiếng hát nho nhỏ cho người tôi yêu:

Bésame, bésame mucho !